

PRENUMERATA

Kurjer Warszawski wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzą stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

Warunki prenumeraty podane są w nagłówku numeru głównego.

Oddzielna przedpłata na dodatek poranny przyjmowana być nie może

KURJER WARSZAWSKI.

Dodatek poranny.

OGŁOSZENIA

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w dodatkach porannych nie zamieszczają się.

Ogłoszenia i prenumerata przyjmuje kantor codziennie od 8-jej rano do 3-jej wiecz., w niedziele i święta od 10 do 1 w poł.

Dziś:	Aleksandra M.
Sobota:	Lucji P. M.
Niedziela:	Heroni M.
Poniedziałek:	Walerjana M.

Wschód słońca o godzinie	8 minut	—
Zachód	3	46.
Długość dnia godzin	7	46.
Ubyło	8	56.

Wschód księżycy o godzinie	8 minut	22	r.
Zachód	4	—	w.
Wysokość wody na Wiśle stóp	7 cali	5.	
Dziś o godzinie 4-jej rano zimna	4 R.		

Wtorek:	Euzebjusza B. M.
Sroda:	Łazarza Bisk.
Czwartek:	Gracjana B.
Piątek:	Darjusza M.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji nr. 268 — Telefon Administr. 571

KALENDARZ.

Mioma słowiańskie: Dziś Włodary, jutro Władysławy.
Zgromadzenia: Posiedzenie członków sekcji technicznej Towarzystwa dobroczynności. (Gmach Towarzystwa na Krak. Przedm.—5 po południu.)

Wybory: Wybory na członków komitetu, delegacji wyborczej i delegacji rachunkowej Towarzystwa resursy kupieckiej. (Gmach resursy przy ulicy Senatorskiej—od 6—9-jej wieczorem.)— Składanie kartek wyborczych na członków komitetu Towarzystwa resursy obywatelskiej. (Kancelarja resursy na Krak. Przedm.—od 7—9-jej wieczorem.)

Pobór wojskowy: Superrewizja popisowych z cyrkulów: łażeniowski, nowowieskie i praskie, którzy posiadają N-Nr od 1-go do 200-go włącznie. (Baraki rekruckie na Pradze—8 rano.)

Wystawy: Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Krak. Przedm. 15—od 10-jej rano do 5-jej wieczorem.)— Wystawa obrazów Krywulca. (Hotel Europejski—od 10-jej rano do 7-jej wieczorem.)— Wystawa obrazów spółki malarzy i rzeźbiarzy. (Nowy Świat N 56—od 10-jej rano do 7 1/2 wieczorem.)— Wystawa prób i wzorów przemysłu fabrycznego i rzemieślniczego. (Gmach Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak. Przedm., 66—od 10-jej rano do 4-jej po południu. Wejście bezpłatne.)— Wystawa etnograficzna, złożona z przeszło 1,000 okazów, przywiezionych przez p. Leopolda Janikowskiego z południowo-zachodnich brzegów Afryki. (Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak. Przedm., 66—od 10-jej rano do 4-jej po południu.)

Odczyty: Dla członków Towarzystwa ogrodniczego i osób zaproszonych pogadanka popularna p. Franciszka Błońskiego „O grzybach jadalnych i trujących, oraz o szkodnikach na roślinach”. (Lokal Towarzystwa, Chmielna 14—7 wieczorem.)
Koncerty: Koncert Stanisława Barcewicza. (Sala redutowa—8 wieczorem.)

Zabawy: Na dochód Towarzystwa dobroczynności „Gwiazdka”. (Sala ratuszowa—od 4-jej po południu do 10-jej wieczorem.)

Teatry: Letni: dziś „Mazepa”; jutro „Carmen” (z udziałem panny Klary Cordier);— R o z m a i t o ś c i: dziś „Poryzanie”; jutro „Ciarachy”;— M a l y: dziś „Zabobon”; jutro „Niniche” (1-szy raz). (7 1/2 wieczorem.)

Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. (Otwarty codziennie od 10-jej rano do wieczora.)

Lombard miejski: Gotówki w kasie lombardu do rozdania na zastawę znajduje się na dzień 15-ty b. m. rs. 490 kop. 89. (Pożyczki wydawane będą. Wykup i prolongata uskuteczniają się od 9-jej rano do 1-jej po południu.)

Wybory w Lublinie.

Korespondencja własna Kurjera warszawskiego.)

Lublin 10-go grudnia.

Zapowiedziane na dziś wybory na członków dyrekcji Towarzystwa kredytowego miasta Lublina odbyły się przy licznych napiwce członków, posiadających razem 199 głosów.

Rozdawanie książeczek wyborczych trwało półtorej godziny, tak, że prezes komitetu nadzorczo, dr. Janiszewski, otworzył zebranie dopiero o godzinie 8 1/2 wieczorem, podczas gdy naznaczone było na godzinę 7-a.

Prezes komitetu, wyjaśniewszy cel zebrania dodał, że jest ono następstwem poprzedniego, które odbyło się w d. 15-ym października. Na tem zebraniu odczytany był etat, proponowany przez dyrekcję, co spowodowało ją do podania się do dymisji, gdyż inne etaty wydały się trudnymi do wykonania. Dalej prezes zaznaczył, że grupa stowarzyszonych, złożona z 45 iu osób, w terminie przepisany ustawą, podała komitetowi wniosek, dotyczący etatów, ale ponieważ niniejsze zebranie zwołane jest specjalnie do wyboru członków dyrekcji, przeto komitet uznał, iż nie jest on nagłym i może być odłożony do następnego ogólnego zebrania terminowego. Potem dr. Janiszewski wezwał zgromadzonych do wyboru przewodniczącego zebraniu.

Tutaj p. Majewski wystąpił z wnioskiem odczytania listy zebranych, ażeby się można było łatwiej orjentować, kogo wypada powołać na przewodniczącego, co też zostało spełnione i przystąpiono do wyboru za pomocą tajnego głosowania w ten sposób, że czytano listę zgromadzonych, którzy podchodząc do stołu podawali kartki.

Jak się okazało, przybyli na zebranie stowarzyszeni głosowali zgodnie, gdyż z jednej strony (partja dawnej dyrekcji) głosowała na p. Antoniego Swinarskiego, z drugiej opozycja na p. Rogowskiego.

Po obliczeniu głosów przekonano się, że opozycja posiadała większość, wybrano bowiem wyżej trzema głosami p. Rogowskiego, a to było już niejako zapowiedzią dalszego wyniku obrad i wyborów.

Objawszy przewodnictwo, p. Rogowski, przed urzędzeniem biura prezydjalnego, bardzo energicznym głosem zwrócił się do zebrania z długą przemową.

Dziękując stowarzyszonym parokrotnie za powołanie go do zajęcia stanowiska przewodniczącego słowami „Bóg zapłać”, p. Rogowski powiedział, że jakkolwiek od kilku lat nie mieszka w Lublinie, jednak przekonał się, że łączy go z tutejszemi mieszkańcami nie serdeczna, dowód której otrzymał obecnie. Otwierając zebranie ogólne na mocy danego mu pełnomocnictwa, p. Rogowski zanosí prośbę do „słuchaczy”, ażeby nie poszli torem poprzedniego zebrania ogólnego, gdzie wkradły się hałas i nieporządek. Stwierdza, że publiczność lubelska bardzo jest skłonna do chwytania wiadomości i rozszerzania ich i wzywa, aby stowarzyszeni zachowali się spokojnie, jak przystoi na właścicieli domów, ludzi dobrze wychowanych. P. Rogowski zaznacza, iż powszechnie było wiadomem, że należy on do tak zwanej przez gazety opozycji, chce przeto teraz i prosi, ażeby ta tak zwana opozycja, zachowaniem się swoim terazniejszym, zadała kłam oszczerstwu publicznemu. Tłumaczy dalej, że owa opozycja jest gronem dążącym do oszczędności, a kto jest oszczędny, ten pracowity, porządny i przyzwolity. Za taką przemowę p. Rakowski czuł się w obowiązku zawołać „brawo” i wyrazić swoje zadowolenie oklaskiem.

Potem p. Rogowski powiedział, iż jest przyjętym zwyczajem, żeby władze Towarzystwa zasiadły za stołem prezydjalnym. Komitet nadzorecy stawił się na to wezwaniu, dotychczasowa jednak dyrekcja, pomimo ponownego zaproszenia, miejsce wskazanych za stołem nie zajęła, oprócz jednego zastępcy, który nie podał się do dymisji. Tu przewodniczący się wyraził, że według jego zdania dyrekcja nie jest dotąd „oddalona od obowiązku”, ale kiedy nie chce zająć miejsc za stołem prezydjalnym, to ogólne zebranie „postępowanie jej osądzi”.

Do ukonstytuowania biura powołani zostali przez przewodniczącego na asesorów pp. Kunszteter i Eustachiewicz i do skrutynium pp. Józef Szymański i Dawid Goldewejg, a na trzymającego pióro p. Dominik Kochański.

Przewodniczący, wyraziwszy się jeszcze raz, że jego wybór jest dowodem przewagi t. zw. opozycji, zażądał odczytania i zatwierdzenia przepisów porządkowych. Tutaj p. poliemaister doręczył mu wezwanie urzędowe, ażeby ogólne zebranie trzymało się ściśle zakresu obrad, tj. ażeby zebranie nie wychodziło za granice wskazane w ogłoszeniu jego powołania, a przewodniczący, odczytawszy to wezwanie, dodał, że stosuje się do rozporządzeń dyrekcji, ale do uchwał komitetu nadzorczo, który stosownie do ustawy określa porządek zebrania.

Po zatwierdzeniu przepisów porządkowych, odczytanych przez członka komitetu, p. Karwowskiego, przewodniczący wezwał członków dyrekcji, ażeby który z nich odczytał uchwałę o podaniu się do dymisji, na co p. Bóbr odpowiedział, że dyrekcja nie należy do biura prezydjalnego, więc nie czuje się w obowiązku czynić tego, co owe biuro czynić powinno. Na to p. Rogowski odrzekł, iż znajdują się tacy, którzy czytać umieją, więc bez pomocy dyrekcji da sobie radę.

Pan Karwowski odczytuje postanowienie dyrekcji, zapadłe na trzech dzień po poprzednim ogólnym zebraniu, w którym trzech dyrektorzy i dwaj ich zastępcy zaznaczając, że etat nielegalnie był zatwierdzony, ponieważ nie przeszedł drogą właściwą i że ogólne zebranie niewłaściwie wdawało się w rozbiór poszczególnych pozycji, czem skrepowało działalność dyrekcji i zważyło zobowiązania, zaciągnięte skutkiem swych uchwał poprzednich, wyraża przekonanie, iż w tych warunkach dalej urzędować nie może i zrze-

ka się swych mandatów, prosząc o zarządzenie ponownych wyborów. Kopia tej uchwały doręczona została dla dalszej decyzji komitetowi nadzorcemu.

Przewodniczący, wyraziwszy, że teraz ogólne zebranie posiada dostateczną znajomość uchwały dyrekcji, prosi komitet o odczytanie swej uchwały, mocą której, wniosek złożony w terminie właściwym przez 45 stowarzyszonych został oddalony. Wniosek ten dotyczył oszczędności jeszcze większej, niż uchwalono na zebraniu w d. 15-ym października, grupa bowiem żąda ażeby, korzystając ze zrzeczenia się przez dyrekcję na tem zebraniu pensji, znieść zupełnie płacę dla jej członków jako też dla komitetu nadzorczo. Otóż w odpowiedzi na ten wniosek komitet uchwalił, że ponieważ obecne zebranie ogólne jest zwołane specjalnie tylko do wyborów, a kwestja etatu rozstrzygnięta była na zebraniu poprzednim prawomocnie i nie jest tak gwałtowną, ażeby miała być rozpatrywana na zebraniu nadzwyczajnem, przeto, nie wyłączając prawa rozpatrzenia tego wniosku na zebraniu zwyczajnem na rok 1891/2 i znajdując, że dyrekcja przy obecnym etacie nie jest skrepowana w czynnościach, komitet jednomyślnie uchwała wnioskowi tego na nadzwyczajnem zebraniu nie przedstawiać do decyzji.

Tutaj wystąpił p. Poraziński z odpowiedzią, iż na zasadzie art. 76 ustawy, komitet nie miał prawa odrzucać wniosku grupy, dążącej do oszczędności, co jest ubliżającym dla podpisanych na nim i dla tego, nie zważając na uchwałę komitetu, prosi o podanie tej kwestji pod rozstrzygnięcie zebrania ogólnego.

Na to odpowiedział p. Karwowski, że na zasadzie art. 73 ustawy, komitet obowiązany jest przedstawiać ogólnemu zebraniu porządek do obrad i że w takim razie, odwoływanie się do zebrania byłoby niejako apelacją na uchwały komitetu, ale ustawa takiej apelacji nie przewiduje. Wniosek został odrzucony, a o ile tak z nim postąpiono, o tyle kwestja zwróconą została do właściwych granic. Na żądanie p. Bulińskiego odczytano § 73 ustawy, a przewodniczący na interpelację p. Porazińskiego odpowiedział, że żądania jego nie może poddać pod głosowanie, gdyż wniosek grupy 45 dąży do wprowadzenia w zebraniu nieładu, anarchji i narażenia go na wstyd, przeto obrady nad nim zamyka i zaleca przystąpienie do wyborów.

Po malej przerwie, przystąpiono do podawania kartek na trzech dyrektorów, rezultatem czego było powołanie pp. Władysława Karwowskiego (głosów 104), Jana Zawiszewskiego (głosów 103), obydwóch z opozycji i Józefa Wołowskiego (głosów 96), dotychczasowego prezesa dyrekcji.

Zaraz po ogłoszeniu wyboru będącego tryumfem opozycji, nastąpiła scena wywołana przez p. Rogowskiego, który zażądał od p. Wołowskiego, ażeby tu zaraz na zebraniu odpowiedział, czy sobie życzy urzędować w takim towarzystwie, jakie obecnie wybrano, czy też pragnie ustąpić, bo wówczas dla skrócenia czasu ukonstytuowauoby z raz cały skład dyrekcji. Pan Wołowski odpowiedział, iż pomyśli o tem później, a p. Rogowski nie zadowolniając się tą odpowiedzią, ponownie wzywa p. Wołowskiego, ażeby stanowczo odpowiedział, czy chce pozostać dyrektorem, jakkolwiek jest wybrany, czy też zrzeka się, bo ma pod tym względem wątpliwość, wyrażoną mu przez komitet nadzorecy, a szkoda tracić czas, drogi każdemu.

Na to wystąpienie, prezes p. Wołowski odpowiedział, że przewodniczący nie ma prawa interpelować go w tej kwestji.

Następnie poddano pod rozpoznanie komitetu, czy skutkiem wejścia do dyrekcji jego członka p. Karwowskiego, może być teraz dopełniony wybór na jego miejsce i zanim rzecz została zdecydowana, przystąpiono do wyboru dwóch następców dyrektorów, którymi większością głosów zostali pp. Rakowski i Sznirsztajn.

Komitet następnie uznał, że wypada zaraz skompletować jego skład uszczuplony przez ustąpienie

p. Karwowskiego i ogólne zebranie przez akłamację powołało p. Majewskiego.

Posiedzenie o godzinie 12½ zostało ukończone podpisaniem protokołu, a p. Wolski wniósł projekt złożenia podziękowania p. Rogowskiemu za umyślne przybycie z Warszawy na posiedzenie i przewodniczenie zebraniu. A. S.

Gwiazdka.

Z punktualnością prawdziwie kupiecką przybyli wczoraj nasze panie zająć miejsca w namiotach sklepowych.

Wykwintny bazar gwiazdkowy został otworzony z uderzeniem godziny 4-ej po południu, a inauguracja ograniczyła się do odegrania hucznego marsza przez orkiestrę teatru Rozmaitości, pod wodzą p. Lewandowskiego.

Pomimo uprzejmych zapraszań, aby zdjąć futro w westybulu na dole, trudno narażać się na niechybne zaniebienie.

Po przejściu pierwszej kondygnacji głównych schodów ratusza, znajdujemy dwa stoliki, przy których członkowie Towarzystwa dobroczynności sprzedają bilety.

Na wstępie mieszczą się namioty z dzetami, kwiatami sztucznymi i wyrobami galanterji amatora-introligatora bez ręki, wreszcie w zakątku bufet z wodą sodową.

Gdyby nawet sama Hebe podawała tę wodę, przy wczorajszym zimnie, nie znalazłaby amatora.

Leż wstępujemy do sali a giorno oświetlonej. Zastajemy szczupłą gromadkę osób, które jednak nietylko przechadzają się, lecz i kupują.

Damy, poświęcając swój czas, chcą naprawdę zamienić się w kupce.

Słychać więc uroczyste głosiki.
— U mnie tanie zabawki, wyprzedzą niżej kosztu.

— Proszę się przyjrzeć tanim portmonetkom.
— Kosze szczęścia po 20 kop. i t. p.

Wezwanie popętnie, oprzeć się trudno, więc kupuje się to, co potrzebne, a nawet i to, co niepotrzebne, w zamian zaś otrzymuje się podziękowanie za „już” i prośbę o „jeszcze”.

Dekoracja kilku namiotów jest bardzo gustowna. Najokazalej przedstawia się namiot księgarni Teodora Paprockiego, w guście wschodniego pawilonu, który malowidłami ozdobił artysta-malarz p. H. Piątkowski.

Pięknie wygląda, na tle zieleni bluszczowej, namiot z fotografiami Mieczkowskiego, a prawdziwi chińczycy przy sklepie Tsiń-Lun uprzejmie zachęcają gości do nabywania herbaty.

Okolo godz. 6-ej sala poczęła się zapełniać publicznością, odmienną od tej, jaką przywykliśmy widywać na kiermaszach.

Przy namiotach tworzą się grupy znajomych i niezależnie od kupna, prowadzą ożywioną gawędkę.

Temperatura podnosi się i zachodzi potrzeba zrzucenia futer i paltotów.

Nawet woda sodowa przy ocieplonej atmosferze przestaje razić.

Obładowani sprawunkami bazarowymi, wstępują do sali sztandarowej na lursowskie słodycze.

Tu za bufetem królują trzy artystki, zbierając sobie datki.

Jakiś młodzian od każdej z artystek wziął po pudełku cukierków i, składając trzykrotnie po 5 rs., odmówił wzięcia reszty.

Skromniejsze banknoty trzy i jednorublowe sypały się na tacę obficie, a i najskromniejszy brzęczący bilon z wdzięcznością był przyjmowany.

Pomimo, iż tegoroczna „Gwiazdka” nie ma urozmaiceń widowiskowych, warto ją zwiedzić.

Strona dekoracyjna bazaru na tle pięknej sali ratusza każdego zajmie, i, 20 kop. za przyjemny spacer przy dźwiękach muzyki, nie będzie próżnym wydatkiem.

De robienia sprawunków gwiazdkowych, wśród obfitości tanich a drobnych przedmiotów, usilnie zachęcamy, boć fundusze dobroczynne, tylko przy dużym obrocie, osiągną znaczniejsze zyski z rabatu przez handlujących odstąpionego.

Dziś drugi dzień „Gwiazdki” rozpocznie się również o godz. 4-ej po południu, a kosze szczęścia będą zapełnione pięknymi przedmiotami.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Specjalna komisja, w której skład wchodzi przedstawiciele ministerjów dóbr państwa i spraw wewnętrznych opracowują projekt utworzenia instytutu strażników leśnych według planu, przedstawionego przez b. prezesa moskiewskiego Towarzystwa rolniczego, J. N. Szatilowa.

— Odesk. list. dowiaduje się, iż wbrew podaniu kupców moskiewskich, żądających podniesienia cła od maszyn i narzędzi rolniczych z 70 kop. do 2 rs. 50 kop. za pud, komisja, zajmująca się rewizją taryfy celnej, postanowiła utrzymać bez zmiany cło dotychczasowe, wychodząc z zasady, iż wyroby krajowe nie mogą jeszcze zaspokoić wszystkich potrzeb państwa w danym kierunku.

— Ministerjum komunikacyj zwróciło uwagę na to, iż wiadomości o przerwie w żegludze na rzekach spławnych wskutek lodów, a także o czasie otwarcia żeglugi są zamało rozpowszechnione drogą telegraficzną w miejscowościach nadbrzeżnych, ze szkoda dla żeglugi handlowej, gdy parowce ładowne, znajdujące się w drodze mogą być zatrzymane w podróży przez lody, lub gdy z wiosną zawczasie wyruszą, również mogą być wstrzymane przez spóźnione lody. Obecnie więc wiadomości o otwarciu żeglugi i o zamknięciu, nadsyłane przez naczelników dystryktów rzecznych, będą publikowane w nadbrzeżnych miejscowościach.

— Zarząd dóbr państwa gubernji warszawskiej, piotrkowskiej i kaliskiej delegował starszego leśniczego p. Żyżyńskiego i topografa p. Krzesimowskiego, dla oddania w posiadanie władzy duchownej 908,9 sążni kwadratowych gruntu, wydzielonego z b. posesji po-kapucyńskiej. Ze strony zarządu miejskiego do czynności tej, mającej się odbyć w dniu dzisiejszym, delegowani zostali pp.: komisarz kasy miejskiej p. Gerreth, inżynier Sumiński i geometra Fillebern.

— Wskutek zażądania warszawskiego komitetu statystycznego będzie dopełniony w ciągu jednego tygodnia spis następujących zwierząt: wołów, byków, krów, jałowek, koni (wraz z temi, które znajdują się na listach koni wojskowych), owiec, kóz i trzody chlewnej. Do spisu nie będą włączone te zwierzęta, które co tydzień bywają dostarczane na tutejsze rynki z innych miejscowości kraju i Cesarstwa na ubój.

— Dziś i jutro w kasach magistratu i lombardu miejskiego odbywać się będzie miesięczna rewizja; przez ten czas czynności bieżące będą wstrzymane. Wydawanie pożyczek w lombardzie miejskim nastąpi dopiero 15-go b. m., t. j. w poniedziałek.

— Dziś o godz. 7-ej wieczorem, w Towarzystwie ogrodniczym, p. Franciszek Bloński w dalszym ciągu będzie mówił o grzybach, a mianowicie o grzybach szkodnikach drzew owocowych i leśnych, jakoteż zbóż i innych roślin uprawnych.

— Naznaczone na wczoraj posiedzenie komitetu budowy pomników ś. p. Królikowskiego i Żółkowskiego w foyer teatru Wielkiego, dla braku kompletu członków, nie doszło do skutku.

— Jutro, t. j. d. 13-go b. m., o godz. 8-ej wieczorem, w lokalu Towarzystwa przemysłu i handlu, odbędzie się posiedzenie członków sekcji II-ej przemysłu chemicznego, na którym po przeczytaniu protokołu z poprzedniej sesji, p. Wład. Leppert mówił będzie „O fabrykacji sody systemem amoniakalnym”, a p. L. Ziemiński przytoczy wniosek w sprawie kontroli fabrykacji wód gazowych i mineralnych. Posiedzenie zakończą sprawy bieżące i drobne wiadomości.

— Gubernator warszawski generał-lejtnant baron Medem ogłasza w *Warsz. gubern. wiad.*, iż przyjmuje osoby z prośbami, oraz interesantów w sprawach służbowych: we wtorki, czwartki i piątki (z wyjątkiem dni świątecznych) w sali posiedzeń rządu gubernialnego, o godz. 10-ej zrana.

— W dniu wczorajszym wyjechali z Warszawy: gubernator kaliski t. r. Daragan do Kalisza, urzędnik do szczególnych poruczeń przy departamencie dochodów niestających ministerjum finansów, rz. r. st. Bazylski do Petersburga.

— Album. Nieliczny u nas szereg wydawnictw artystycznych łąda dzień powiększył „Album większych obrazów” malarza Ludwika Wiesiołowskiego.

Złożone z 18-tu plansz fotograficznych wydawnictwo wraz z ozdobną oprawą zostało wykonane w Warszawie.

— W sekcji rzemiosł. Pogadanka prof. Milicera „o żelazie” i kilku innych kwestjach, budzących żywszy interes, wpłynęły korzystnie na szersze zapewnienie sali posiedzeń w Towarzystwie przemysłu i handlu.

P. Milicer ze zwykłą jasnością i zwięzłością wyjaśniał proces wydobywania żelaza z rudy żelaznej, objaśniając wpływ chemiczny wodorodu i węgla na przejście żelaza w stan ciekły. Prelegent, demonstrując na miejscu każdy z procesów, przyczynił się niemało do łatwiejszego ich zrozumienia.

Z kolei przemówił p. Kenpe w sprawie uorganizowania pomocy lekarskiej dla rzemieślników.

Wnioskodawca zasada swój pogląd na organizację, praktykowaną już dziś wśród niemców warszawskich. Sądzi on, że pomoc lekarska, tak w tej sferze ludzkiej potrzebna, a oparta na wytworzeniu odpowiednich kolek, mających swych rocznych lekarzy, ma jeszcze tę wartość, iż pozwoli na uregulowanie kontroli statystycznej co do chorób specjalnych zawodowych i określać może dokładnie stan zdrowia danego pracownika, co w wielu razach będzie dla tego ostatniego wielce pożytecznem.

Kwestja rzeczona, w której zabierali głos pp. Makowiecki, Brodzki, Gostyński, Szaniawski i kilku innych, nie została ostatecznie zdecydowana.

Przeprowadzenie prawidłowej organizacji jest tu rzeczą ważną, lecz, jak zaznacza dr. Markiewicz, bardzo skomplikowaną, wskutek też czego myśl sama musi być naprzód dostatecznie w kołach cechowych omówioną.

W przedmiocie podniesienia cła od galanterji skórzanej p. przewodniczący odczytał objaśnienie p. Groszlika i zawiadomił, że delegacja, w tej kwestji wytworzona, uznaje cło w stosunku rubla od funta za wystarczające, o ile cło od skór surowych nie zostanie podniesione; jednocześnie zaznacza, że w razie wyższego ocenia tych ostatnich i cło od wyrobów galanteryjnych skórzanych winno być podniesione.

— Handel trzodą. Przed dwoma miesiącami, kiedy zauważono u trzody objawy choroby racie i pysków, komisja weterynaryjna poleciła oczyścić błota wszystkie chlewy na Pradze, poczem powierzchnie wysypano je piaskiem, co chwilowo zapobiegło szerzeniu się epidemji.

Obecnie jednak, wobec faktu otwarcia granicy pruskiej dla przewozu trzody, spodziewany jest większy spęd wieprzy z głębi Rosji na targ praski, przeto weterynarze, chcąc zapobiedz zarazie, uważają za konieczne, ażeby podłoga w chlewach pokryta była asfaltem, który powinien być często splukiwany wodą.

W dniu dzisiejszym na targu praskim spodziewani są handlarze pruscy.

— Bazar ruchomy. Dzień wczorajszy bazaru ruchomego na rzecz kolonij letnich dla słabowitych dzieci dał pomyślne rezultaty.

Panie, które asystowały przy sprzedaży towarów w sklepie blawatnym na Krakowskim-Przedmieściu nr. 7-y, wykazały targu z górą 500 rs.

Dodać trzeba, iż nadatki są wykluczone...

Dziś bazar ruchomy obral sobie siedzisko w składzie tytoniowym Zyndrama, Nowy Świat nr. 33; przy kantorze zasiada: doktorowa Brzezińska i p. Swinarska.

— Tysiąc... Jeden z warszawskich nemrodów, z wielkim zamiłowaniem oddający się polowaniu, obchodził onegdaj w licznym kółku przyjaciół i towarzyszy wypraw myśliwskich oryginalny jubileusz.

Pan Kow... od wielu lat polując, prowadzi szczegółowy rachunek ubitej przez siebie zwierzyny.

Kuropatw, bekasów, dubeltów i wogóle ptactwa p. K. nie liczył; w zaprowadzonej kontroli figurują tylko: sarny, rogacze, lisy i zające.

Otóż poczynając od d. 23-go listopada 1873 r. po dzień 5-ty grudnia r. b., p. K. upolował równy 1,000 zający, co dało powód do obchodu uroczystości quasi jubileuszu.

W 17-letnim okresie czasu kontrola p. K. mieścił oprócz zajętych: 67 rogaczy, 25 sarny i 184 lisy, a nadto dwa dziki. Ow tyśiączny zając został upolowany przez p. K. na terytorjum dóbr Nowej Wsi.

Towarzysze łowów kazali skórę z jubileuszowego zająca wypchać i umieścić między słuchami srebrną tabliczkę z odpowiednim humorystycznym napisem, p. K. szaraka doręczyli.

— Z Wisły. Stan wody na Wiśle utrzymuje się na wysokim poziomie, wynoszącym blisko 7½ stopy.

Oprócz łachy praskiej, całej wypełnionej różnemi budynkami i berlinkami, brzegi Wisły opustoszały zupełnie.

Szron, płynący od kilku dni, wczoraj zamienił się w krę lodową, zajmującą koryto Wisły.

— Z pociągu. W dniu wczorajszym, o godz. 2-ej po południu, po przejściu pociągu nr. 1 kolei nadwiślańskiej, dażąc go z Kowla, na wiorcie 120-ej, w miejscu, gdzie plant jest połączony wjaduktem, zauważono na szosie radzywińskiej człowieka, wydającego rozpaczliwe jęki.

Po bliższym zbadaniu okazało się, iż jest to Mikołaj T., pasażer z pociągu nr. 1, który wypadł na wjadukt tak nieszczęśliwie, że trafił prosto w szosę oddzielającą dwie linje kolejowe.

Przybyły natychmiast felczer, stwierdził silne obrażenie lewego boku i głowy, oraz złamanie w dwóch miejscach lewej nogi.

Chorego odwieziono do szpitala praskiego.

— Kradzieże.

W przejeździe drożką do kolei korespolskiej Janowi Zafewskiemu skradziono walizę z rzeczami wartości 168 rs. — Adolfovi Ręczykowskiemu skradziono różną bieliznę wartości 100 rs. — W bramie domu pod nr. 17-ym przy ul. Granicznej Józefowi Tesznerowi skradziono skr. zynkę naczyń emaljowanych wartości 140 rs. — Z restauracji Antoniego Ziolkewskiego przy ul. Leszno pod nr. 41-ym skradziono 20 rs. i różnych wódek, wogóle na sumę 100 rs.

— Kradzież kasy.

Nocy wczorajszej, przy ul. Erywańskiej w domu pod nr. 7-ym, ze składu nafty pod firmą „Lux” Adolfa Gutmana, złodzieje, wyłamawszy drzwi frontowe sklepu, wynieśli na ulicę kasę żelazną i z nią zbiegli.

W kasie, oprócz 500 rs. znajdował się zegarek złoty z dewizką wartości 20 rs. i różnych weksli na sumę 3,000 rs.

— Nagły zgon.

Do sklepu pod nr. 67-ym przy ul. Sołec przybył jakiś człowiek przyzwyczajony ubrany.

Zanim wyraził czego sobie życzy, upadł i stracił przytomność.

Wzywany lekarz stwierdził nagłą śmierć.

Później okazało się, iż to był Paweł Blum.

W szpitalu Dzieciątka Jezus zmarł nagłe przywieziony na kurację Antoni Pejsz.

W obu wypadkach zwłoki zabezpieczono.

— Przy pracy.

Przy przebudowie gmachu teatru Wielkiego robotnik mularski Franciszek Głowczyński, zamieszkały pod nr. 52-im przy ul. Pańskiej, wpadł do kanału.

Wydobyto go z ciężką raną w głowie i złamaną prawą ręką.

Po udzieleniu doraźnej pomocy, Głowczyńskiego odwieziono do szpitala Dzieciątka Jezus.

— Pożar.

Przy składzie owoców Wróbla pod nr. 3-im przy ul. Koziel, w komórce wynikił pożar.

Zapalili się paki drewniane od silnie rozgrzanego pieca żelaznego.

Ogień szybko się rozszerzał, lecz stróż miejscowy, przy pomocy Jana Szewczyka zdołał pożar, bez wzywania straży, ugasić.

NOTATNIK TERMINOWY.

— Z d. 13-ym b. m. we wszystkich domach na końcu listy lokatorów znajdującej się na wypisany na niebieskiej karcie adres zatwierdzające formalności meldunkowe w danej posesji.

— Od d. 13-go b. m. wypłacane będą w Banku handlowym warszawskim wyleowane d. 13-go czerwca obligacje trzyprocentowe III-iej emisji głównego Towarzystwa kolei ruskich.

Dewastacja majątków.

(Obrady w sekcji rolnej).

Jedną z chmur czarnych, które w ostatnich czasach zawisły na widnokręgu rolnictwa, stanowi dewastacja majątków. Jest ona ch. robą czysto miejscową, a jakkolwiek radca Klobukowski, zapewniamy, iż począwszy od chwili, w której ten nieszczęśliwy wyraz nabral szerszego znaczenia, po dzień dzisiejszy małe co więcej nad 2% majątków stowarzyszonych uległo jego skutkom, niemniej słusznym jest, iż wobec grożącego z tej strony niebezpieczeństwa, więcej wpływowe sfery rolnicze zwróciły nań bacniejszą uwagę.

Wczorajszy odczyt p. Plewaki nosił wszystkie cechy studjum choroby tej poświęconego.

Słuchając mówcy, czuliśmy, iż mamy przed sobą obraz wszystkich jej przypadłości, wiernie oddany, a chociaż zastanawialiśmy się dopiero nad częścią jedną, t. j. przyczynami, wyrażającymi dewastację, dyskusje, jakie odczyt wywołał, zaświadczyły, iż kwestja potrzebowała być wszechstronnie omówioną.

Charakteryzując istotę dewastacji, mówca różni ją przedewszystkiem od wyniszczenia majątku.

Dewastacja w sferze ekonomicznej odpowiada samobójstwu w sferze moralnej. Rozpoczyna się ona dopiero w chwili, w której właściciel dochodzi do przeświadczenia, iż od zupełnej ruiny nie go uratować nie zdoła. Z ostatecznego rozgromu pragnie on uratować coś, bodaj najmizerniejsze resztki, które wszakże jemu i jego rodzinie jakiś czas jeszcze kęs chleba zapewnić mogą.

Jako jedną z przyczyn bezpośrednich dewastacji p. Plewako wskazywał niewłaściwe stosowanie przepisów prawa, co do oddawania na rzecz wierzycieli nieruchomości z przeznaczenia. Sprzedaż inwentarzy roboczych, maszyn i narzędzi rolniczych pozbawia odrazu rolnika możności pracy, pozbawia go dochodów z majątku, wytrąca źródła, które służyły do pokrywania potrzeb i nakładów bieżących, słowem ubezwładnia go zupełnie, wytwarzając jednocześnie przepaść, w następstwie zapełnić się niczem nie dająca.

P. Plewako nie mniejsze widzi złe w urobieniu się niewłaściwie pojętej etyki publicznej, nie pozwalającej stawać sąsiadom i współobywatelom do kupna majątków, sprzedawanych przez licytację.

Etyka ta sprawia właśnie, iż właściciel, którego majątek tą drogą wychodzi z rąk jego, z góry jest przekonany, iż sprzedaż z licytacji zabija go ostatecznie, iż nie tylko nic z niej nie dostanie, ale nawet nie będzie w możności zaspokojenia całkowitego subhastujących go wierzycieli.

Referent, rozwijając szeroko tezę przez siebie stawianą, to jest wskazując przyczyny, wywołujące dewastację majątkową, nie miał już czasu do omówienia drugiej jej części, mianowicie wskazania sposobów zaradczych, i musiał rzecz tę pozostawić do zebrania następnego; natomiast oba argumenta powyżej przytoczone posłużyły do długich i wyczerpujących dyskusyj, w których zabierali głos najwytrawniejsi znawcy naszych stosunków rolnych.

Przemówienia też pp.: Klobukowskiego, Kowalskiego, Ludwika br. Krasieńskiego, adwokata Bardzkiego, Zakrzewskiego, Szweicera i innych, przyczyniły się do wyjaśnienia sprawy, a ostatecznym wynikiem dyskusji było uchwalenie wniosku: ażeby wobec tego, iż przy oddawaniu na satysfakcję wierzycieli rachomości gospodarstw wiejskich, sądy powołują się często na opinie wzywanych ad hoc ekspertów, eksperci ci przy czynnościach swych kierować się mogli orzeczeniem sekcji przemysłu rolnego: iż za nieruchomości z przeznaczenia uważać należy to wszystko, co postanowienie namiestnikowskie z r. 1823-go za takie uważa.

*

Po p. Plewace odczytał z kolei p. T. Zaleski sprawozdanie w kwestji opłat celnych.

Referent zaznaczył najprzód stanowisko, jakie przypadło w udziale prof. Mendetejewowi przy opracowywaniu projektu nowych stawek celnych i przeszedł do memoriału świeżo opracowanego przez petersburskie towarzystwo wolno-ekonomiczne, podjętego w interesach rolnictwa.

Memoriał rzeczony jest niejako przeciwstawieniem takiegoż memoriału rady doradczej w ministerjum dóbr państwa, o którym wspominaliśmy onegdaj przy sprawozdaniu z posiedzenia sekcji technicznej. Rada miała na względzie interes producentów żelaza, i dlatego memoriał jej napotkał na ogólną opozycję.

Konsument ruski płaci dziś za maszyny rolnicze o 188% więcej od konsumenta fińskiego, o 268% od niemieckiego i 362% od austriackiego.

Na jednego konsumenta ruskiego przypada ogółem 1½ funta chleba dziennie, a jednocześnie gdy w r. 1822-im płacił on za przemyślewość rubla, dziś płacić już musi rs. 5 kop. 77, chociaż opłata ta słusznie unormowana, nie powinna wynosić więcej, niż rs. 3 kop. 20.

Gdyby więc opłata była normalna, przy 108-miljonowej ludności, przeszło 200 milionów rubli mogłoby być obrócone na inne, a pilniejsze potrzeby.

Nie idziemy dalej za szeregiem cyfr, które memoriał przytacza, zaznaczamy tylko, że ostatnim jego wyrazem jest życzenie, ażeby przy reformach celnych uwzględniano przedewszystkiem potrzeby ekonomiczne a nie techniczne.

Posiedzenie wczorajsze zakończył p. Łoziński, poświęcając dłuższą chwilę objaśnieniu niektórych nowych maszyn rolniczych. Mówca objaśniał szczegółowe zalety kartoflarki systemu Münstera. Ch.

NEKROLOGJA.

† Dnia 13-go grudnia, jako w rocznicę śmierci

ś. p. Władysława Wislickiego,

odbędzie się żałobne nabożeństwo, o godzinie 10-iej zrana, przed wielkim ołtarzem w kościele W.W. Świętych na Grzybowie, na które pozostała wdowa zaprasza żyjących. — 1316

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

Helsingfors 11-go grudnia. (Tel. Aj. półn.) — Ogłoszone zostało rozporządzenie, dotyczące się wyznaczenia stypendjów rządowych dla urzędników Wielkiego Księstwa Fińskiego, którzy wysłani będą do gubernij wewnętrznych Cesarstwa celem dokładnego oboznania się z językiem ruskim. Wzmiankowani urzędnicy otrzymają na przeciąg 9-u miesięcy 2,000, a na rok — 3,000 marek.

KOMETRY.

Wiedeń 11-go grudnia. (Tel. pryw. K. W.) — Tutejsze obserwatorium astronomiczne jest żywo zajęte badaniem biegu pięciu komet teleskopowych. (Jednoczesne obserwowanie kilku komet jest zjawiskiem rzadkiem. Niektórzy astronomowie sądzą, iż mają do czynienia z częściami jednej lub paru większych komet, przyp. red.)

MANEWRY FLOT.

Paryż 11-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.) — Eskadra francuska morza Śródziemnego opuszcza Tulon dla wykonania manewrów na pełnym morzu. Uda się ona naprzeciwko eskadry ruskiej, która około d. 20-go b. m. przylądnie do Villefranche. Podobno eskadra ruska otrzymała zaproszenie, aby przybyła do Tulonu. (Aj. półn.)

WYBÓR DO AKADEMJI.

Paryż 11-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.) — Freycinet wybrany został dzisiaj członkiem akademji francuskiej 20-ma głosami na 38-in głosujących. (Aj. półn.)

NOWY PREZYDENT.

Bern w Szwajcarii 11-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) Członek szwajcarskiej rady związkowej, Welti, wybrany został prezesem tejże. (Aj. półn.)

SPRAWA PARNELLA.

Londyn 11-go grudnia. (Tel. pr. K. Warsz.) — Dublin zgłosił Parnellowi niebystwałe przyjęcie. Powitano go, jak bożyszcze narodowe. Ludność czuje instynktowo, że rozłam w łonie stronnictwa zgubił sprawę Irlandji. Gladstone jest w tej chwili człowiekiem najbardziej nienawidzonym przez ludność irlandzką; całe rozdwojenie w partji narodowej przypisują w Dublinie jego wpływowi.

DEKLARACJA KURDÓW.

Konstantynopol 11-go grudnia. (T. pr. K. War.) — Gubernator armeński sprowadził naczelników pogranicznych kurdów i przedstawił im do podpisania akt, w którym obowiązują się do zaniechania dalszych najazdów. Naczelnicy podpisali. W odezwie, wydanej do plemion, zapowiadają oni, że każdy nieposłuszny będzie ściętym, a głowa jego posłana będzie do Erzerumu.

UZBROJENIE TRIPOLISU.

Konstantynopol 11-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — W. Porta czyni istotnie kroki, celem fortyfikacji Tripolisu. Wystano tam wojska i torpedy dla umieszczenia w portach tamtejszych. (Aj. półn.)

Wiedeń 11-go grudnia. (Tel. pr. Kur. W.) — W komisji oświadczył minister Dunajewski, że w sprawie regulacji waluty nie może nateraz nie jeszcze stanowczego powiedzieć. Toczą się rokowania względem wspólnej ankiety obu państw monarchji. Reformę podatków wniesie minister po Nowym roku.

Wiedeń 11-go grudnia. (Tel. pr. Kur. W.) — Deputowany staroczeski Trojan, który w sejmie oświadczył się przeciw ugodzie i wystąpił z klubu staroczeskiego, zamierza i w radzie państwa wystąpić z „klubu czeskiego” i połączyć się z frakcją młodoczeską Gregra, albo utworzyć osobną partję środka.

Wiedeń 11-go grudnia. (Tel. pr. Kur. W.) — Rozprawy w radzie państwa nad budżetem przewidywanym odbędą się w przyszłym tygodniu i będą bardzo burzliwe. Niemcy zamierzają przy tej sposobności wytoczyć sprawę ugody.

Wiedeń 11-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.) — Ogłoszone rozporządzenie władzy zabrania urządzania ambulatorjów dla leczenia limfą Kocha.

Zagrzeb 11-go grudnia. (Tel. pr. K.) — Z Nowym rokiem zacznie tutaj wychodzić miesięcznik, poświęcony wyłącznie współczesnej literaturze ruskiej.

Berlin 11-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. W.) — Dzisiejszy Reichsanzeiger zaprzecza doniesieniom dzienników, jakoby rząd zamierzał przywrócić taryfę celną z r. 1887-go.

Berlin 11-go grudnia. (Tel. pr. K. War.) — Dzisiejszy Reichsanzeiger zaprzecza doniesieniom dzienników o wrzekomem prześladowaniu armenczyków w Konstantynopolu.

Berlin 11-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.) — W sferach poważnych zapewniają, że mocarstwa postanowiły wspólne kroki, aby nakłonić rząd holenderski do zmiany stanowiska, zajętego przezeń wo-

